

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Perfectionem non esse positam in consiliis Euangelicis. Cap. v.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

in his gratis ac donis constituta perfectio, quam illi soli possident, qui Dei amicitiam adepti, ad insignem quamdam mentis puritatem seiplos vincendo, & diuina mandata custodiendo perueniunt.

Perfectionem non esse postam in consiliis Evangelicis.

CAPVT V.

SAPIENTIA vbi inuenitur (scribit sanctus Iob, perfectionis sedem, ac domicilium inquirens) & quis est locus intelligentia? Vera namque sapientia, est perfecta virtutis cognitio efficax,

quæ bonorum operum actionem pariat, & vera intelligentia, sanctitatis notitia, quæ usque ad eius amorem, & conatum assequendi procedat: huius locum in gratis gratis datis, necdum inuenimus, pergamus igitur locum huius pretiosæ margaritæ inuestigare, & an forte in consiliis Evangelicis sit, diligenter inquirere. Consilia autem sunt, (vt ex Augustino colligitur) quæ ad salutem æternam consequendam, licet necessaria non sint, tamen & vtilia, & proficua, ad hanc salutem facilius, & melius parandâ hominibus consuluntur. Quæ in hoc à præceptis inueniuntur distincta, quod illa in nostra libera voluntate sunt posita; hæc astringunt nos aliquid agere, vel ab aliquo cauere, si nolumus à Dei amicitia, & à celestis præmij iure decidere. De illis dicitur: Qui potest capiat: Et, De virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do: Et, si vis esse perfectus, vade, & vende omnia, quæ habes, & da pauperibus: Et, qui vult venire post me, abneget semetipsum. De istis verò non dicitur, qui potest facere, faciat; sed nisi poenitentiam egeritis, omnes simul peribitis. Et, omnis arbor, quæ non facit fructu bonum, excidetur, & in ignem mittetur. Et nolite errare; neque fornicarij, neque idolis seruientes, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores, neque fures, neque auari, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces, regnû Dei possidebunt. Præceptum est via arcta, & angusta, quæ peragentes tandem peruenimus ad patriam: Consilium est compendium viae arctius & angustius, quod breuius & securius ducit ad vitam. Præceptum est vita, Nam considera (inquit) quod proposuerim tibi vitam, & bonum, & è cõtrario mortem, & malum: per vitam & bonum, præceptorû custodiâ, & per mortem & malum, eorum transgressionem intelligens. At consilium, est medicamentum quo conseruamus vitam, in illa promissione signatum (vt Augustinus ait) qua misericors Samarita se postea rediturum, & quod ad curationem vulnerat ab stabulario superrogatum esset, magna assueueratione redditurû promisit. Denique præceptum vniuersis seruandam sub pœnæ interminatione proponitur, consilium omnibus liberè amplectendum sub spe amplioris mercedis ostenditur, ad quod multi se voto, & promissione obligantes, iam sibi ad maius meritum mandatum faciunt, quod ante vorum, & promissionem mandatum non erat, sed famularus indebitus, dicente Domino, Vouete, & reddite: Et rursus alio loco: Multò melius est non vouere, quàm post votum promissa non reddere.]

Consilia autem Evangelica multa sunt, quæ hoc loco enumerare non arinet: sed eorum tria sunt præcipua, & ad substantiam status religiosi pertinentia. Alterum est paupertatis, & abdicationis omnium rerum temporalium, quò nudi, & expediti Chri-

stum sequimur. Cuius obseruatione Apostoli Christi complexi de præmio tanti laboris interrogat, dicentes? Ecce, nos reliquimus omnia, & sequuti sumus te, quid ergo erit nobis? Alterum est castitatis, quo omnia illa carnem domatia, vt ieiunia, vigiliæ, flagra, saccum, & alia similia complectimur. Hæc enim necessaria sunt, vt carnis & cordis puritatem seruemus, & simus ex illis, qui semetiplos castrauerunt propter regnum caelorum. Tertium est obedientiæ, quo propriam voluntatem abnegamus, & nos, & omnia nostra Prælati voluntati subicimus, vt imitemur illum, qui non venit facere voluntatem suam, sed voluntatem patris sui, qui in caelis est. In his consiliis, & generaliter in omnibus aliis, quæ consilij tantum, & non præcepti nomen habent, non est secundum substantiam constituta perfectio. Nam perfectio finis est spiritualis vitæ, quam omnibus huius vitæ muneribus comparare cõtemdimus, quare à Salvatore nostro tamquam finis, & scopus adolescenti proponitur. Si vis (inquit) esse perfectus, vade, & vende, quæ habes. Ac si dixisset, si non modicitate communis vitæ contentus, ad finem totius legis, scilicet, ad perfectione aspiras, perfectionis impedimenta remoue, diuitias & opes derelinque, quibus solutus scopum tuum abnegamus, vt scimus tantum horum bonorum à natura cõcessorû expertes capere, sed ne eorû possessio nos remoretur à melioris boni assequutione. Hoc igitur bonum, cuius gratia minora bona deserimus, & non consilia deserendi illa bona, erit nostre metis perfectio. Augustinus certè sine vlla hæsitacione fateatur, consiliorum custodiam, nõ esse finem spiritualis vitæ, sed medium, aut instrumetum, quo assequimur finem. Quæcumque (inquit) mandat Deus, ex quibus vnum est: Non machaberis: & quæcũque nõ iabètur, sed speciali consilio monètur, ex quibus vnum est: Bonum est homini mulierem non tangere, tunc rectè sunt, cum referuntur ad Deum, & ad diligendum proximum propter Deum. Et Ioanes Castanus eidem sententiæ subscribens, consilia cū instrumentis alicuius artis confert, quæ non suis ipsorû gratia, sed finis artis causa parantur, Eius verba sũt.

Ob hoc quis vtensilia cuiuslibet artis instruere sibi met, ac præparare festinat, nõ vt ea possideat otiosa, nec vt emolumenti illius fructu, qui speratur ex ipsis in nuda instrumentorum possessione constituat: sed vt eorum ministerio peritiã, finemque illius disciplinæ, cuius hæc adiumenta sunt, efficaciter apprehendat. Igitur ieiunia, vigiliæ, meditatio scripturarum, nuditas, ac priuatio omnium facultatû, nõ perfectio, sed perfectionis instrumenta sunt, quia nõ in ipsis cõsistit disciplinæ illius finis, sed per illa peruenitur ad finem. Cùm ergo nullius disciplinæ perfectio in ipsis artis, aut disciplinæ instrumentis consistat, liquet, quia perfectio spiritualis vitæ, non in consiliis Evangelicis, quæ instrumenta sunt sed in aliquo alio, cuius gratia instrumenta quaruntur, debet esse constituta.

Perfectio enim (vt optimè Thomas Aquinas annotauit) illa est, quæ secundum naturam suam mentem nostram Deo, optimo fini coniungit, cõsilia verò non sunt talis naturæ vt nos Deo iungant, sed vt à vinculis creaturarû, quò ad istam coniunctionem assequendam curramus, expeditant. Cur namque res temporales abiicimus? Nè gressus nostros ad Deum suis implicationibus teneant. Cur illecebras carnis

respuimus?

Iob. 28.

Aug. ser. 61. de ser. porc.

Matt. 19.

1. Cor. 7.

Matt. 19.

Luca 9.

Luc. 13.

Matt. 3.

1. Cor. 6.

Deut. 19.

Aug. lib. 1. de adul. terinis cõ. iug. c. 14.

Psal. 75. Eccl. 5.

Matt. 19.

Matt. 19.

Ioan. 6.

Matt. 19.

Aug. in encirid. c. 121.

Cassia. col. 1. 67.

D. Tho. 2. 2. q. 184. ar. 1. c. 3.

10.

10m.

1. 1. in ad.

eg. 10. m. 23. n. 11. 1. 4. 1. n. 2. or. 19.

109.

respuimus: Ne mentis aciem Deum contuenē ob-
nubilent. Cur voluntates nostras, proterimus. Ne
diuinæ voluntatis in nobis impletionem impediāt.
Cur à vino, & cibis delicatis abstinemus? Vt spiri-
tualē dulcedinē domita carne, sentiamus. Cur iniu-
rias non solum corde (quod debitum est) sed etiam
quoad externam satisfactionē remittimus? Vt Chri-
stum pro inimicis orantem imitemur. Cur elemo-
synas de rebus nobis necessariis indigētibus damus?
Vt supra legem, & obligationem agentes maius sit
nostrum præmium, & cumulatio merces in cælis.
Hi gressus nostri sunt, hi conatus, hi cursus, quibus
in Dei imitationem currimus, quibus in Dei vni-
onem properamus, non ipsa vno, quæ nos perficit, &
in vera virtute consumat. Quare, si his præstitis, nec
dum ad diuinam vniōnem admittimur, incipientes
erimus, aut fortē proficientes, nō tamen annuera-
bimur sanctis atque perfectis. Perfectionis quippe
natura non ab his pendet, quæ ab omnibus præitari
nequeat, cum vniuersi (vt iam diximus) ad perfectio-
nem inuitentur. At consilia, non omnes seruate pos-
sunt, imō si nonnulli ea seruare attentarent, in vram
ineptam, & Deo displicentem, impingerent. Nā reg-
ibus, quibus, ita exigente communi, aut totius Ec-
clesiæ aut reipublicæ bono, dignitati renunciare nō
licet, cautum est opes abijcere, & pauperem, ac rerū
temporalium indigam vitā ducere. Cōiugatis pro-
hibita est continentia custodia, cum non possint
sibi mutuo debitum denegare, quod auctor natura
concessit, & actibus debeant vacare coniugij. Iudi-
cibus, ac Dominis, præcipue supremis, fas non est a-
lieno se iudicio gubernare, cum eorū manus sit sub-
ditos regere, & minoribus imperare. Pauperes nō
possūt facultates, quibus carent, pauperibus eroga-
re, & infirmi atque imbecilles non valēt corpus ie-
iuniis, vigiliis & manuum labore conficere. Aliquo
magno dignitatis splendore fulgentes, haud qua-
quam debent occupare postremos in cōuentu mul-
torum accubitus, & sunt sic alia cōsilia, quæ alij aut
semper, vel sanè certis temporibus custodire nō va-
lent: nullus autem est, quemcumque statum habeat,
quacumque indigentia, aut labore prematur,
quacūque obligatione ligetur, qui sanctus, & perfe-
ctus esse non possit, igitur non est in consiliis collo-
cata perfectio.

Sed quod generaliter de omnibus consiliis astru-
imus, nunc sigillatim de tribus illis præcipuis cōsi-
liis, paupertate, castitate, & obedientia comple-
ctenda ad maiorem lucem pusillis conferendam a-
struamus. Perfectio non est in voluntaria pauper-
tate, quoniam hæc vincula abijcit, quibus cōpediti
tenebatur, nō tamē eo ipso quod soluti sumus, vel
ē cæcere exiimus, in finē, cuius gratia vincula ru-
pimus, iam opere, & affectu peruenimus. Sicut enim
aliud est, captiuum, compedes & catenas fregisse:
aliud verō, in patriam ac domum repedasse: ita aliud
est nos rebus abrenuntiasse terrenis, & aliud Christi
imitationem induisse, & ad finem vsque spiritualis
vitæ processisse. Sine quo nemo iure vocatur perfe-
ctus. Certē Abrahæ dictū fuit à Domino: Ambula
coram me, & esto perfectus, qui perfectionem, ad
quam inuitabatur, est assequutus, coram Deo ambu-
lando, hoc est, eum perfecte amando, vt Thomas in-
terpretatur, & diuinæ voluntati se subiiciendo, licet
numquam diuitias abiecerit, nec opulentissimā fa-
miliā deseruerit. Et similiter alij scriptæ legis patres
sanctissimi, operibus, & rebus terrenis onusti, ita po-
tuerunt currere, o magna fortitudo, vt ad ciuiū per-
fectionis ascenderint. Quod non repugnare Eua-
gelicæ puritati, exempla sanctissimorum Episcopo-

Genes. 17.
D. Tho.
opus 18.
c. 7.

rum, atque Pontificum, Leonis, Gregorij, Ambrosij,
Hilarij, Paulini, Hidelsoni, & aliorum innumerabi-
lium satis ostendunt, qui reditus amplissimos Eccle-
siæ possidentes potuerunt, nō solum (vt Prosper ait)
statum perfectionis tenere, sed etiam vitam perfe-
ctissimam, & sanctissimam conseruare. Et profectō
si perfectio in voluntaria paupertate consisteret, nō
esset cur Dominus à suis amplius requireret. Quid
enim aliud ab homine pusillo, & imbecillo peti po-
test, nisi vt ad fastigiū sanctitatis ascendat? At Chri-
stus Saluator nolter nequaquam in postulatione
paupertatis ac nuditatis rerum substicit, sed aliquid
amplius, & illud omnino maius, & difficilius postu-
lauit. Si vis (inquit) perfectus esse, vende quæ habes,
& sequere me. Hoc verbo ostendens non in dimis-
sione temporalium, sed in sequela Christi perfectio-
nis substantiam inueniri. Quem locum vberimē
tractans Augustinus, ita hanc verissimam doctri-
nam confirmat. Iam venditis omnibus, & distribu-
tis pauperibus, nōne perfectus sum? Quid opus est,
vt te sequar? Sequere me, vt discas, quoniam micis
sum, & humilis corde. Potest enim quisque vende-
re omnia sua, & dare pauperibus, nondum mitis,
nondum humilis corde: Certe potest. Si enim omnia
mea distribuero pauperibus, & adhuc audi. Nam
quidam relictis omnibus, quæ habuerunt, iam se-
quuti sunt Dominum, sed nō ad perfectum sequuti,
ad perfectum enim sequi, est imitari. Et idem con-
firmat Sanctus Hieronymus, in hunc ferē modum
scribens. Quicumque perfectus esse voluerit, debet
vendere, quæ habet, & non ex parte vendere, sicut
Ananias fecit, & Sapphira, sed totum vendere, &
cum vendiderit dare omnia pauperibus, & sic sibi
preparare thesaurum in regno celorum. Et hoc ad
perfectionem non sufficit, nisi post cōtemptras diui-
tias, Saluatorem sequatur, id est, relictis malis faciat
bona. Facilius enim laculus cōtempnitur, quàm vo-
luptas. Multi diuitias relinquentes, Dominum non
sequuntur. Sequitur autem Dominum, qui imita-
tor est eius, & per vestigia illius graditur. alio loco
ait: Centuplum, & vitam eternam non esse Apo-
stolis promissa, quia omnia reliquerunt. Hoc enim,
& Crates fecit philosophus, & multi alij diuitias
contemplerunt, sed quia Christum sequi non
voluerunt, quod opus Apostolicum est, opus re vera absolu-
tum, atque perfectum. Paupertas ergo, & dimis-
sio temporalium ad perfectionem non sufficit, quæ
sola à corde nostro, licet cupiditatem euellat, mul-
ta alia mala non abijcit, & ideo secundum Pauli sen-
tentiam, sine charitate à nihilo nequaquam nos
extrahit, hoc est, nequaquam à vilitate peccato-
rum educit. Si distribuero (inquit) omnes facultates
meas in cibos pauperum, charitatem autem non
habuero, nihil sum, & nihil mihi prodest. Quid
est, nihil sum, nisi, quod sola renunciatio diuitia-
rum me Deo non reddit amabilem, neque pretio-
sum, quippe quæ secum grauis peccati maculam
potest admittere? Quid est, nihil mihi prodest, ni-
si quod sola facultatum vacuitas, me vitis, & pra-
uis affectibus vacuum non reddet, atque ad eō per-
fectum, & sanctum non efficiet? Vnde egregie
Cassianus, hanc Pauli sententiam in hunc modum
interpretatur, ac si aliis verbis dixisset. Si distribu-
ero in cibos pauperum omnes facultates meas, se-
cundum Euangelicum illud mandatum, quo di-
citur. Si vis perfectus esse, vade, vende omnia, quæ
habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in
cælo, & veni, sequere me. Ita scilicet abrenunciatis,
vt ex his nihil penitus mihi referre, & huius ero-
gationi martyrium exultione meæ carnis adiuxero,

Prosper.
de vinct.
tom. 9.

Mat. 19.

Aug. l. 50.
heremitar.
tom. 34.
c. 8.

Hier. l. 3.
in Mat.
ad c. 19.

Hier. 3. in
Mat. ad
c. 19.

1. Cor. 13.

Cassian.
col. 3. c. 7.

Mat. 19

ita ut corpus meum tradam pro Christo, & tamen vel impatiens, vel iracundus, vel invidus, vel superbus sum, vel aliorum inflammamini iniuriis, vel queram, quae mea sunt, vel ea, quae mala sunt cogite, vel uniuersa quae mihi possunt inferri, non patienter libenterque sustineam, nihil mihi proderit exterioris hominis abrenunciatio, atque combustio, interiore adhuc vitii pristinis inuoluto, eo quod simplicem substantiam mundi huius primae conuersionis feruore contemnes, quae nec bona esset, nec mala, sed media definitur, vitiosi cordis noxias facultates similiter abiicere non curarim.] Cõstat ergo, paupertatis amplectendae consilium, perfectionem non esse, quae via est, nõ finis, & terminus, quae licet in quibusdam desit, qui ratione status ualedicere rebus mundi non valent, non tamen id eo perfectio illis desit, quae non propter se ipsam à Christo, sed propter sui sequelam expetitur, quae nihil est, & nihil prodest, si cum abiectioe ditiarum, non etiam cordis impuritas abiiciatur.

Nec etiã in castitate, aut in uirginitate purissima, est posita perfectionis substantia. Nam ista (ut Sanctus Thomas ait) ideo consulitur, & laudabilis existimatur, quia propter contemplationem ueritatis, & unionem cum Deo, à iustis suscipitur, secundum illud Pauli: Mulier inuupta, & uirgo, cogitat, quae Domini sunt, ut sit sancta, & corpore, & spiritu.] Magis igitur coniunctio, & imitatio Dei, quae finis est quam castitas, aut uirginitas, quae est medium, exit nostrae mentis perfectio. Ad hoc enim carnis uoluptates, licet moderatas, respicimus, nõ ut uoluptatis tantum expertes simus, sed ut amore coniugis uacui, Deum purius, & ardentius diligamus. Ad hoc carnis integritatem colimus, ne mens nostra illecebris obtusior facta, aut faditate corporis illigata, à Dei splendida cognitione, & castissimo amore, se sentiat impeditam. Vnde istum amorem potius, ut perfectionem inquirimus, & corporis ac mentis integritatem, non ut finem, quo perfecti sumus, sed ut instrumentum, ac uiam ad culmen perfectionis tendentem, uotis omnibus exoptamus. Et sanè si castitas esset mentis nostrae tota perfectio, ipsa sola ad placendum Deo, & eius benignum aspectum promerendum abudè sufficeret. Non tamen ita est. Nam sola, aliisque uirtutibus desinita, nihili à Domino reputatur.

Quare Bernardus audeat, & dicat: Nec Mariae uirginitate sine humilitate esse comedabile. Potest (inquit) placere humilitas, quae uirginitatem deplorat amissam: sine humilitate (audeo dicere) nec uirginitas Mariae placuisset. Super quæ (inquit) requiescit Spiritus meus, nisi super humilem, & quietum? Super humilem dixit, non super uirginem.] Si igitur Maria humilis non esset, super eam Spiritus Sanctus non requiescisset. Et statim. Patet itaque quia ut de Spiritu sancto conciperet, sicut ipsa perhibet: Respexit humilitatem ancillae suae Deus, potius quam uirginitatem. Et si placuit ex uirginitate, tamen ex humilitate concepit. Vnde cõstat, quia etiam, ut placeret uirginitas, humilitas proculdubio fecit. Quid dicis uirgo superbe? Maria se uirginè oblita, gloriatur de humilitate, & tu negligendo humilitatem blãdiris tibi de uirginitate? Et iterum alio loco ait. Nam uirginitas sine humilitate, fortasse habet gloriam, sed nõ apud Deum. Humilia semper excelsus respicit, qui alta à longè cognoscit, & humilibus dat gratiam, qui superbis resistit. Et alio loco. Castitatem, ut alicuius pretij sit, cum charitate coniungit. Verum quantalibet (inquit) uenustate sui castitas eminere appareat, sine charitate tamen, nec pretium habet, nec meritum. Nec mirum. Quod enim absque illa bonum suscipitur? Fides: sed nec si montes transferat. Scien-

tia? Sed ne illa quidem quae lingua loquitur Angelorum. Martyrii? Nec si tradidero (inquit) corpus meum ita ut ardeat. Nec absque illa quodlibet bonum suscipitur, nec cum illa quamlibet exiguum respicitur. Castitas sine charitate, lampas est sine oleo, subtrahere oleum, lampas non lucet. Tolle charitatem, castitas non placet. Sed õ quàm pulchra est (ut sapiens clamat) casta generatio cum charitate! Cum illa, inquam, charitate, quam describit Apostolus; de corde puro; conscientia bona, & fide non ficta. Si ergo aliquis potest esse uirgo, & superbus, aut charitatem non habens: & nullus potest esse perfectus, qui sit superbus, aut charitatem non habens, qui arrogãtia tumeat, aut proximum odio habeat, aut alio graui uicio tabescat, manifestum est, quia uirginitas non est secundum naturam ipsa perfectio.

Quod si in hac non consistit perfectionis substantia, quae uirtus est perfectissima, & planè Angelica & deo gratissima, multò minus profectò in corporis afflictione consistit, quae castitatis gratia suscipitur. Afflictio enim corporis, quae ieiuniis, uigiliis, ciliciis, & flagellis, & aliis piis exercitationibus fit, eatenus utilis est, quatenus castitati seruit, & ad satisfactionem pro peccatis, ad Christi imitationem, & uño nomine, ad ueram charitatem dirigitur. Vnde quidam interroganti, quid prodest tanta in nostro uictu parcitas, in habitu uilitas, in uigiliis, & disciplinis iugis austeritas, Optimè Richardus Victorinus respondet. Paucis accipe, quaedam sunt charitatis obsequia placentia, & placantia, si in charitate fiant, at sine charitate nihil profunt. Hæc est enim uirtus, in qua, nec minimum opus respicitur, sine qua nec maximum acceptatur. Non prædicatio, etiam si fiat linguis Angelorum, non fides, etiam si monte transferat, non elemosyna, etiam si omnes facultates in cibos pauperum distribuatur, non corporis afflictio, etiam si tradatur corpus ita ut ardeat, non missarum solemnia, quia ante fratris reconciliationem, minus prohibetur offerri. Ista itaque corporis afflictio, quae charitati seruit, non est uictima nostra perfectio, sed magis erit ipsa charitas, cui & corporalis castigatio, & ipsa castitas, & omnia alia, quae diximus, fideliter obsecundant. Ex quo illorum intolerabilis error cognoscitur, qui ieiuniis confecti, uigiliis afflicti, flagris lucidi, ciliciis puncti, & summa rerum omnium indigentia pressi, in hoc suam perfectionem sitam esse putant, & superbi, atque elati alios mitiorem uitam agentes iudicant, & tamquam carnales, & imperfectos contemnunt. Audiant isti Bernardum, eos huius erroris increpantem. Tu ergo (inquit) cum de horum obseruatione elatus, aliis eadem non obseruantibus derogas, nõne te magis transgressorem regulæ indicas, cuius licet minima quaedam tenens, meliora deuitas? De quibus Paulus: Amulamini (ait) charismata meliora. Detrahendo quippe fratribus, in quo temetipsum extollis, perdis humilitatem, in quo alios deprimis, charitatem, quae sunt proculdubio charismata meliora. Tu, si tuum corpus multis, & nimis laboribus atteris, ac regularibus asperitatibus mortificas membra tua, quae sunt super terram, bene facis, sed quid si ille, quem similiter non laborantem diiudicas, modicum quidem habeat de hac, quae ad modicum est utilis, corporali uidelicet exercitatione, amplius autem, quam tu de illa, quae ad omnia ualet, id est, pietate? Quis quæso uestrum regulam melius tenet? An non melius, qui melior? Quis uerò melior, humilior, an fatigatior? An non is, qui à Domino didicit mitis esse, & humilis corde, qui & cù Maria optimam partem elegit, quae non auferetur ab eo?

ibidem.

Sapient. 4.

1. Tim. 1.

Richard. li. de gradib. char. c. 3.

Bern. in Apolo. ad Gulliel. ante fin.

1. Cor. 12.

p. 2. uinc. 9.

1. 19.

1. 50. uinc. 54.

1. 1. Mart. 19.

1. 3. ad.

1. 13.

1. 7.

1. 9.

D. Tho. 7. 2. q. 152. art. 2.

1. Cor. 7.

Bern. ser. 2. sup. Miss. 17.

1. 1. 66.

1. 1. 1.

Bern. ser. de beata uirgine.

Bern. epist. 42.

1. Cor. 13.

Satis igitur patet corporales asperitates ad modicū viles, & non sui ipsarum, sed alterius gratia susceptas, vias tantum ad perfectam virtutem esse, quas debemus ad satisfactionem peccatorum, & ad alios honestos fines, magno mentis feruore complecti, non tamen propter illas imprudenter inflari, aut arroganter superbire. Certi (vt Prosper ait) quod latius miserū sit, aliquos de cibi, vel potus perceptione damnare, aut nobis arrogare per abstinentiam, sanctitatem.

Prosper lib. de vita cōtemp. c. 19.

Nec tandem perfectio est, quantum ad naturam suam, in promptissima obedientia, licet hanc, vt perfectam, & decoram diligat filiam, & numquam e suo latere separari permittat. Non, inquam, perfectio in obedientia consistit, quoniam hæc filia est humilitatis, & pedissequa charitatis: perfectio verò non filia est, sed mater, non pedissequa, sed domina obedientiæ ipsius, vniuersarumque virtutum. Propter hanc, tamquam propter finem omnes alias virtutes amplectimur: propter hanc, earum actibus, siue in præcepto sint, siue in consilio, diligenter insistimus: hanc obediendo querimus, & propriam voluntatem Prælato subiiciendo, consecramur. Hanc Christus saluator noster, nõ vt perfectionem ipsam, sed vt præstantissimam perfectionis viam à nobis exigit, dicens: si quis venit ad me, & non odit patrem suum, & matrem, & uxorem, & filios, & fratres, & sorores, adhuc autem, & animam suam, nõ potest meus esse discipulus.] In hac videlicet sanctissima disciplina mentis perfectionem ponens, in dimissione aut. m. omnium, & in odio sancto animæ, id est, propriæ voluntatis, media, siue itinera perfectionis constituit. Obedientiæ ergo suum principatum relinquamus, & eã altissimam viam perfectionis voemus, & verè altissima via est, siquidem, & temporalia deferendo, & voluptates carnis fugiendo, & quodlibet aliud bonum præstando, semper obedientiã exercemus, obedientiam custodimus) non tamen eã perfectionem putemus. Sicut enim præcursor Ioannes suum locum dilexit, & veritatè amans Melsia: titulum prudenter detrectauit, & confessus est, & nõ negauit: & cõfessus est, quia non sum ego Christus.] Ita sancta obedientia, quæ humilis, & modesta est, nequaquam sibi nomen perfectionis usurpat, sed se vocem perfectionis esse libentissimè confitetur, quæ vehementer clamat, & aures Domini importunè pulsat, vt in nos sanctitatem emittat.

Lucæ 14.

Ioann. 1.

Quid igitur sunt ista consilia, si cum perfectione conferantur? Sunt quidem in nondum perfectis validissima perfectionis instrumenta, in perfectis verò inseparabiles perfectionis effectus. In illis sunt instrumenta validissima, quibus structuram sanctitatis extruant, quoniam omnia sanctitatis impedimeta concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorū, & superbiam vitæ: à cordibus nostris abscondūt. Numquam religiosus ista prætermittat, ista contemnat, sine quorum auxilio non solum ad perfectionem non veniet, verum etiam, neque animæ salutem consequetur. Nam hæc, quæ in sæculo libera erant, per professionem religiosam necessaria facta, cum non sui iuris, sed vincitum, obligatumque relinquunt. Qui autem in re graui obligationem frangit, & promissionem Deo factam non implet, tamquam seruus infidelis, & Domini mandata transgrediens, reus Gehennæ constituitur. In istis verò, scilicet in perfectis, sunt ista consilia perfectionis effectus. Nam perfectio religiosa ea magna diligentia seruat, sine quibus stare non poterit, at non poterit seipsam ab interitu eripere, si illa frangat, quæ Deo sponte in odorem holocausti promissit. Et, cum ipsa sit vni-

A uersarum virtutum effectrix, non dubium, quin illas etiam efficiat, quæ aliarum sunt origines, atque principia. Paupertas verò, castitas, & obedientia, velut semina sunt aliarum moralium virtutum, quæ cor humanum à vinculis expedites, & à facibus terræ mundantes, feracem bonorum operum faciunt, & virtutibus (quæ bonis operibus generantur) non longis itineribus, sed breui compendio circundant. Perfectio est, quæ Deo impensè placere cupiens, has tres virtutes immenso amore complectitur, quibus homo, & Deo maximè placet, & Sanctos sequitur, & Christum imitatur, & in dies maiorem gratiam, & ampliora dona promeretur. Quicumque ergo putat se beneficio Dei, in religioso itatu, aliqui perfectæ virtutis assequutum, his gemmis pretiosis, quibus perfectionem parauit, eisdem & seruare, & promouere contendat: certus, quia quò pauperior, quò castior, & quò obedientior fuerit, eò erit sanctior, atque perfectior, & quò paupertatem abiecerit, castitatem fradauerit, & obedientiam spreuerit, eò statum religiosum inficiet, veram virtutem ablegabit, & sanctitatem ac perfectionem amittet. Si perfectus est, perfectum cor habeat, quod sanè immunditias sæculi, harum trium virtutum ministerio abstergit, & se totum ad superna consideranda, & desideranda sustollit. Sancti enim, (vt Gregorius ait) qui ad æterna cor eleuant, quàm breue sit, quod sine clauditur, pensant, & eò eorum sensibus vilescit, quod præterit, quò intellectu radiante interlucet, quò acceptum, numquam recedit. Cùmque infinitatem perennitatis aspiciunt, nequaquam iam pro magno desiderant, quod finis angustat, sed subleuata mens extra temporum terminos ducitur, etiam cum carne in tempore tenetur, & tantò altius finienda despiciat, quantò verius infinita cognoscit.] Ista sunt perfecti cordis desideria, isti sunt Sanctorum virorum affectus, bona temporalia in seipsis presentia contemnere, delicias carnis fetentes pessundare, propriam voluntatem conculcare, & in ea superna se totis votis extendere, quorum substantia numquam perit, quorum flos numquam excidit, & quorum executio, non est Domini voluntati contraria. Qui ergo perfectus est hæc faciat, & velut signa certissima suæ perfectionis ostendat.

Greg. 8. moral. 1. 8.

D

Perfectionem non esse constitutam in præceptis decalogi.

CAPVT VI.

E

REFLECTIONIS sapientiam, & sanctitatis intelligentiam in consiliis sancti Evangelij quaesiuimus: quaesiuimus, nec dum inuenimus: Iam in præceptis decalogi margaritam pretiosam & super omnes thesauros amabilem, inquiramus. Mulier illa sollicita, quæ decem drachmarum, quas possidebat vnã perdidit, lucernam accendit, noctis tenebras depellentem, & vniuersam domum, ac omnes eius recessus euerit, & diligenter quaerit donec amissam drachmam inueniret. Quæ recuperata, conuocatis amicis, & vicinis gaudens, & exultans ab eis congratulationem postulauit, dicens: Congratulamini mihi, quia inueni drachmam, quam perdideram] ita & anima, cuius hæc mulier imago est, margaritam perfectionis quaerens, & nec dum inueniens, fidei, ac diuini luminis lucernam præce, & oratione accendat, totam domum magni patris familias euer-

Lucæ 15.